

любимъ. Любимъ защото сме създадени да любимъ!.. Кажете какво ще правите природата?

— Природата си има цѣль, тя е посадила това чувство и у най-ситните мушици и инфузории. Ней трѣбва любовта, за да се плодятъ и множатъ тваритѣ и да се поддържа съществуването имъ. Обаче това, което е потребно и цѣлесъобразно за природата, за насъ често пжти, гледано отъ точка на чистий разумъ и отъ практична точка, никакъ не се явява цѣлесъобразно. Защо е на природата това съществуване на тваритѣ? Неиспитано е още; но намъ е извѣстно, че тая любовъ ни прави да страдаме, слѣдователно не ни понася, и ний трѣбва да се откажемъ отъ това чувство. вмѣсто да го галимъ и възпитаваме въ себе си. Ний се мъчимъ, копиемъ, умираме за любовъ и отъ любовъ. На природата това е нищо. Ако умремъ, други слѣдъ насъ ще дойдатъ да се мъчатъ, копиеятъ и умиратъ. Но за насъ нищо ли е това?

Нека се боримъ съ тоя покровителъ жестокъ — природата! Въ много нѣща нй сме навили, прѣвили сме природата и постоянно я прѣвиваме за своя полза. Тя едно иска, а ни друго направимъ. Въ Англия скотовъдците сж направили у воловетѣ и у други добитѣкъ да не растатъ рога, за да отива тѣхната материя на другитѣ имъ полезни състави. Можемъ прочее и въ любовта да надвишемъ природата въ своя полза. Ний сме дадени за щастие, а го не намираме; но не за туй, че го нѣма, но защото не знаемъ да го намѣримъ, обградени както сме и налѣгнати отъ всѣкъдѣ съ законитѣ и щенията на природата, закони и щения добри само за нея, за нейните цѣли. Любовта е потребна на природата, намъ е потребно щастieto, или поне мира, *нестраданието*! Азъ казвамъ: Долу любовта!

Холски продължаваше да брани своето учение съ голѣма разпаленостъ. Фанатически партизани иматъ не само